میدیا بە دیوەکەی تریدا

نوری بێخاڵی

ئەستەمە مرۆڤ لەم چاخی خێرایی و گۆڕانە بەپەلە و بەردەوامەکاندا فریای سەرجەم رووداو و دەرکەوتە و بابەتەکان بکەوێت، کاتێك لە چرکە ساتێکدا لە نێوخۆ و دەوروبەرماندا دەیان و سەدان دەرکەوتە و رووداو لە ئاستی سیاسی و کۆمەلاَیەتی و ئابووریدا وەك هەورە تریشقە بەبەرچاوماندا رەت دەبن و توانای خوێندنەوە و راڤەکردنی هەموومان نابێت، ئەو کاتە تێدەگەین کە مرۆڤ چەندە پێویستی بە چاو و گوێچکەی زیاتر و کاتی زۆرتر هەیە تاکو پێ رابگات سەرجەمی شت و رووداوەکانی دەوروبەری خۆی وەربگرێت.

رەنگە ئەوە زانیارییەکی نوێ و تازە نەبێت سەبارەت بە خوێنەر و گوێگر و بینەر، کە رۆژانە وەرگری بەردەوامە و باشتر لە ئێمە بەو راستییە ئاشنایە، کە زۆرترینیشی لە کەناڵەکانی میدیای کوردی وەریان دەگرێ بە کەناڵی ئەلیکترۆنیشەوە، بەلاَم ئەوەی رەنگە بۆ خودی هەمان ئەو وەرگرە نوێ بێت و هاوکات تووشی شۆك و سەرسوڕمانی بکات، خودی دیاردە دزێو و دەرکەوتە ناشیرینەکانی نێو دونیای راگەیاندنی کوردی خۆی و رەفتار و هەڵسوکەوتی کائینەکانی بێت، کە لە چاو و گوێی وەرگری دەشارنەوە و دیزەبەدەرخۆنەی دەکەن.

ئاخر میدیای کوردی (کە قسەی ئێمە لەسەر ئەوە) بە کۆی کەناڵەکانی و لە زۆربەی حاڵەت و شوێنکاتەکاندا لە رێگای بەناو گواستنەوەی هەواڵ و زانیاری نوێ بۆ وەرگر، کە کەمترین زانیارییەکانی دەربارەی گیروگاز و کێشەکانی خۆیەتی، زیرەکانە ئیش لەسەر چاوبەستنی خەڵك دەکات، بەتایبەتی هێندەی کار لەسەر خستنەڕووی دیاردە و دەرکەوتە و رووداوەکانی دەرەوەی خۆی دەکات و زۆرترین توانای خۆی دەخاتە گەڕ، تا بچوکترین لایەنی نێگەتیفی کایەی کۆمەلاَیەتی و سیاسی کۆمەڵگای کوردی زەق بکاتەوە، کە زۆربەی جاریش لەو خستنەڕوو و زەقکردنەوەیەیدا بە دوو پێوەری جیا و بانێکە و دوو هەوا مامەڵە دەکات، چارەگی ئەوە نەك قسەی لەسەر دیاردە ناشیرینەکانی ناو دونیای خۆی نەکردووە، بگرە جورئەتی ئەوەیشی نییە خۆی رووت کاتەوە و وەك ئەوەی ماف بەخۆی دەدات دیوی دووەمی ئەوانی تر بخاتەڕوو، نیو ئەوەندەش دەمامکەکانی خۆی داماڵێ و وەك چۆنە ئاوا خۆی نمایش بکات، بگرە لەوە وێرانتر ئەوەیە کە بە قسەی هەر یەکێکیش، کە لەدەرەوەی ئەو لەسەر خەوشەکانی کێچ دەکەوێتە کەوڵی و نیگەران دەبێت، ئەوە واقیعێکە و تەنها ئەوانە درکی پێدەکەن کە لە ناو دەزگا و دامەزراوە رۆشنبیری و راگەیاندنەکاندان. بەمەش کەناڵەکانی

میدیای کوردی و کاراکتەرەکانی پێی بزانن یان نا، پێیان خۆش بێت یان نا بەشدارییەکی کارا و گەورە دەکەن لە بەرهەمهێنانی هوشیارییەکی سەقەت و ناتەندروست و چواشەکردنی خەڵك، بەتایبەتیش زیاتر ئەو کارە لەسەر دەستی ئەو کاراکتەرانە ئەنجام دەدرێ کە پەروەردە و دەرچووی میدیای حزبن و حزب مەدالیای رۆژنامەنووسی پرۆفشناڵ و نووسەری عەیار بیست و چواری بەباڵادا برِیوون، ئەوانەی ئێستاشی لەگەڵ دابێت و وێڕای ئەو گۆڕانکاری و وەرچەرخانە خێرا و بەرچاوانە توانای دەرچوونیان نیە لە سێبەری ئایدیۆلۆژیا.

ئەم حاڵەتە گەیشتۆتە ئاستێك، کە ئەو پیاوانەی حزب بەناوی پێشینەی رۆژنامەنووسی و وروژاندن مافی ئەوە بە خۆیان دەدەن لە راڤەکردنی دوو دەرکەوتە و دیاردەی هاوشێوە و هاوناوەڕك، دوو خوێندنەوەی جیاوازی میزاجیانە بکەن، کە سەرچاوەکەی روانینی تەسکی ئایدیۆلۆژییە. دیارە ئەو مامەڵە درِدۆنگ و دووفاقیانەی، کە ئەو جۆرە میدیا و کاراکتەرانەی گۆشکراوی حوجرەکانی حزب پیادەی دەکەن لە خستنەڕوو و شرۆڤەکردنی هەواڵ و رووداو و دەرکەوتەکان کەم و زۆر نزیك و دوور، پەیوەستێك بە پەیامی راستەقینە و بەرپرسیارێتی مۆرالی راگەیاندن نایانبەستێتەوە، بەڵکو زێدەتر بەرهەمی ئەو فەزا ئایدیۆلۆژییە داخراوەن، کە بۆچوون و بیرکردنەوەکانیانی کۆتکردووە و لە قاڵب داوە و لە دەرەوەی ئەوە پێناسێکی تریان بۆ کاری راگەیاندن و رۆژنامەگەری پێ نییە.

شتێك کە خەریکە دەبێتە دیاردەیەکی قێزەونی نێو ئەو دونیایە ئەوەیە کە خەریکە ئەو شێوازەی بانێکە و دوو هەوای خوێندنەوەی رووداوەکان سنوری ئینتمای کوێری حزبایەتی و بیرتەسکی ئایدیۆلۆژی دەبەزێنێ و دەپەڕێتەوە بۆ هەست و ئینتمای گەڕەك و گوند و شار و خێزان و بنەماڵە و خزمچێتی..چۆن؟!

ئەمێستا زۆر لەو کائینانەی کە حزب شەرەفی نووسەر و رۆژنامەنووسی پێبەخشین و بە هەناسەی ئایدیلۆژییانە پەروەردە و گۆشی کردن، تا ئەو ئاستەی کە جورئەتی دەرچوون لە سێبەری سیحر و تەلیسمی ئەویان نەبێت ئامادەیی ئەوەیان نەك تێدایە، بەڵکو لەوەدا رۆچوونە، کە لەسەر حیسابی هەڵەی گەڕەك و گوند و شار و خێزان و بنەماڵە و کەسێکی نەناسیاو، هەڵە و کەموکورتی و دیاردەی نێگەتیفی گەڕەك و گوند و شار و خێزان و بنەماڵە و خزم و کەسێکی ناسیاو و نزیکی خۆیان پەردەپۆش بکەن، کە ئەمە جیا لە هەر شتێك و پێش هەر شت جۆرێك بێت لە نەخۆشی دەروونی خاوەنەکانی، ئەگەرچی بە هیچ شێوەیەك شورەیی و (نەنگی نییە کەسێك نەخۆشی دەروونی هەبێت، بەڵکو ئەوە تاوانە کە، بێیت و بە دەروونێکی نەخۆشەوە مامەڵە لەگەڵ دەورووبەرتدا بکەیت!).

ئەوەی ئەو کاراکتەر و کائینانەش لە نێو هەندێ دامەزراوەی راگەیاندنی حزبی و زۆر

لەوانەش کە ناوی سەربەخۆیان لە خۆیان ناوە و سێبەری خۆیان لێ گەورە بووە، دەیکەن، رێك ئەو هاوکێشەیان بەسەردا دەسەپێ، رەنگە بەدیوە پراکتیکییەکەی نەخۆش نەبن، بەڵام هێندە بەدگومان و ترسنۆکن، بۆیە هەمیشە بە دەروونێکی نەخۆشەوە مامەڵە لەگەڵ دەوروبەریان دەکەن بێگومان دەوروبەر بە مانای کەس و شت و رووداوەکان.

لێرەوە و لە روانگەی ئەو راستییە تاڵەی نێو دونیای راگەیاندنی کوردی و رەفتار و بیرکردنەوەی کاراکتەرەکانی، کەسێك هەبێت و ئامادەیی ئەوەی تێدابێت بە راستگۆیی و بوێری و بێلایەنانە و ویژدانەوە بەدواداچوونێکی رۆژنامەنووسی و لێکۆڵینەوەیەکی مەیدانی لەناو کەناڵەکانی زۆربەی زۆری دەزگا راگەیاندنەکان ئەنجام بدات، چ حزبی بن، یان ئەوانەی ناوی سەربەخۆیان لە خیان ناوە، یاخود ئەوانەی لەسەر سفرەی حزب و دەسەڵات دەلەوەڕێن و لە سێبەری ئەودا دەژین و خۆیان ماکیاژ و رووپۆش کردووە، هێندە نموونەی دەستگیر دەبن، کە لەوانەیە بەقەد زۆری رووداو و زانیاری وخێرایی ئەو گۆڕانانەی رۆژانە فریای هەژماردن و خوێندنەوەی زەمینە و هۆکار و رەهەندەکانی نەکەوێ.

دەمەوێ ئەوە روون بکەمەوە، کە ئەم چەند پەیڤە بە هیچ شێوەیەك پەرچەکردار و کاردانەوە و هەڵچوون نین، بەقەد ئەوەی تەنها چەند راستییەکی تاڵی نێو دونیای رۆژنامەگەری و راگەیاندنی کوردین و تا ئێستا دەزگاکان خۆیانی لێ نەبان دەکەن و دیوەکانی ناوەوەی خۆیان دەشارنەوە و هەڵە و کەموکوڕی و گەندەڵییەکانی خۆیان دیزە بەدەرخۆنە دەکەن و لەچاو و گوێی وەرگر دەیشارنەوە..واتە زیاتر بۆ بەرچاو روونی وەرگر و هوشیارکردنەوەیەتی لەوەی کە بەدیوێکدا سەیری میدیای کوردی نەکات و هەر بەو دیدگا رووکەشیە نەکەێتە داوی فێڵ و گەمەکان، هاوکات بۆ ئەوەیە کە ئیدی میدیای کوردی و کاراکتەرە شەرمنەکانی بوێری و ئازایەتی ئەوش بدەنە بەرخۆیان، کە چۆن زلی چاوی کایەکانی تری کۆمەڵگا دەبینن، ئاواش کاریتەکانی نێو چاوی خۆیان ببینن و لە داکەندنی دەمامك و خۆرووتکردنەوە و نمایشکردنی حەقیقەت و دیوی دووەم و ناوەوەی خۆیان نەترسن و سڵ نەکەنەوە و ئەو مافە بدەن وەرگر سەرنجی لەسەر ئەوانیش هەبێت و جار جار رێنوێنیان بکات و رەخنە و گلەییان ئاراستە بکات.